

KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEK

MENTORPEDAGÓGUS PEDAGÓGUS-SZAKVIZSGÁRA FELKÉSZÍTŐ SZAKIRÁNYÚ TOVÁBBKÉPZÉSI SZAK

- 1. A szakirányú továbbképzés megnevezése:** mentorpedagógus pedagógus-szakvizsgára felkészítő szakirányú továbbképzési szak
- 2. A szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése:** *Szakvizsgázott pedagógus mentorpedagógus szakterületen*
- 3. Képzési terület:** pedagógusképzés képzési terület
- 4. A felvétel feltétele:**
Pedagógusképzés képzési területen óvodapedagógus, tanító, gyógypedagógiai alapképzési szakok valamelyikén szerzett oklevél vagy tanári szakképzettség, valamint 3 év gyakorlat
- 5. Képzési idő félévekben:** 4 félév
- 6. A szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:** 120 kredit
- 7. A képzés során elsajátítandó kompetenciák, tudáselemek, megszerezhető ismeretek, személyes adottságok, készségek, a szakképzettség alkalmazása konkrét környezetben, tevékenységrendszerben:**

A mentorpedagógus olyan szakember, aki szakszerű, hatékony támogatást tud adni pedagógustársaiknak az osztálytermi/szervezeti változások kezeléséhez, a nevelési-oktatási intézménybe (mint munkaszervezetbe) való beilleszkedéshez (pályakezdő vagy másik intézményből jött pedagógus belépése, tartósan (pl. gyes) távollévő munkatárs visszaintegrálása), segítséget nyújt a kiégés megelőzéséhez, a személyes fejlődés támogatásához.

A képzés ötvözi a vezetési alapismereteket, készség- és képességfejlesztést az egyének és csoportok hatékony támogatásához szükséges tudással. A felnőttképzés elméletének és módszertanának, a tanácsadásnak, (ön)reflexió eljárásainak ismerete, alkalmazásának képessége az intézményi humánerőforrás fejlesztésének kulcsszereplőjévé teszi a képzésen szerezhető tudás birtokosait. Szaktudásával eredményesen képes hozzájárulni az intézmény emberi erőforrásainak felméréséhez, egyén és munkakör egymáshoz illesztéséhez, mindezekon keresztül szakértelmével növeli az intézmény alaptevékenységének eredményességét, sikerességét.

a) Megszerezhető ismeretek:

- oktatási rendszerek, irányítás, eredményesség, hatékonyság, jogi szabályozás;
- szervezetelmélet, szervezetfejlesztés, innováció, intézményértékelés;
- stratégiaalkotás, minőségmenedzsment, humán erőforrás menedzsment;
- andragógiai alapismeretek;
- felnőttképzés-metodika;
- reflektív pedagógiai;
- tanácsadási elméletek és technikák;
- moderátori ismeretek és technikák.

A végzett hallgatók ismerik a közoktatás rendszerét, annak működését, szabályozását; tisztában vannak a nevelési-oktatási intézmények mint szervezetek diagnosztizálásának, fejlesztésének modelljeivel, elsajátítják a stratégiaalkotás, a projektmenedzsment, az emberi erőforrással való gazdálkodás, a minőségmenedzsment elméletét és módszereit. A képzés kiterjed a felnőttképzés jellegzetességeinek, elméletének és gyakorlatának bemutatására. A résztvevők tudást szereznek arról, hogy a felnőttek tanulása hogyan segíthető (tanácsadási modellek és technikák), hogyan érhető el az egyén és munkakörének összehangolása az egyéni kompetenciák és ambíciók, valamint a szervezeti célok és kultúra ismeretében.

A szakképzettség birtokában a végzettek alkalmasak:

- a nevelési-oktatási intézményben (óvoda, iskola, kollégium) a humánerőforrás vizsgálata és fejlesztése területén középvezetői feladatokat ellátni;
- az intézménybe újonnan érkezett kollégáknak segítséget nyújtani a beilleszkedéshez, a szervezeti értékrend megismeréséhez, elfogadásához, a szervezet iránti elköteleződés kialakításához;
- tanácsadással támogatni az osztálytermi munkavégzés eredményességének, hatékonyságának növelését, támogatást nyújtani a tanítási-tanulási folyamat megtervezéséhez, megfigyelés alapján történő értékeléséhez;
- segítséget nyújtani a pedagógusok egyéni fejlesztési tervének elkészítéséhez, a munkatársak önismeretének növeléséhez, motivációs stratégiák kialakításához;
- közoktatási intézményeken belül folyó humánerőforrás-fejlesztési programok irányítására és végrehajtására;
- gyakornokok, pályakezdő, illetve pályára visszatérő pedagógusok professzionális fejlesztésére, beilleszkedésük támogatására.

Személyes adottságok és készségek:

- probléma- és helyzetfelismerés;
- nehéz helyzetek és emberek kezelése;
- kommunikációs készség;
- konfliktusmegoldó képesség;
- együttműködő képesség, az együttműködés tanítása;
- rendszerben való gondolkodás;
- elemzési és értékelési képesség;
- (ön)reflektivitás; ön- és társismeret
- fejlesztő értékelés képessége;
- egyéni pozitív tulajdonságok felismerése, fejlesztésének támogatása (erősségekre építés);
- motiválni, hatni tudás, meggyőzés képessége;
- nyitottság;
- rugalmasság;
- empátia;
- türelem;
- adaptivitás.

A szakképzettség alkalmazása konkrét környezetben, tevékenységrendszerben:

A végzettek el tudnak helyezkedni: olyan közoktatási intézményekben, amelyek pedagógusképző felsőoktatási intézmények felkérésére pedagógusjelölteket fogadnak gyakorlati képzésre, valamint pedagógiai szakszolgálatoknál.

8. A szakképzettség szempontjából meghatározó főbb ismeretkörök és az ismeretkörök-höz rendelt kreditérték:

Ismeretkörök	kredit
Kötelező ismeretkörök: 55 kredit	
<i>Közigazgatási vezetési ismeretek</i>	
A modern közoktatási rendszerek rendszerszintű problémáinak elemzése és az oktatás területét is elérő nemzetköziesedés folyamatainak, az oktatási rendszerek fejlődését befolyásoló nemzetközi hatásoknak, valamint az európai integráció jelentette kihívásoknak és feladatoknak a megismerése. Az intézményes nevelés makrotársadalmi összefüggéseinek, valamint tágabb szervezeti és politikai környezetének, az Európai Uniónak az oktatás fejlesztésére, befolyásolására irányuló tevékenységének és eszközrendszerének megismerése. A közigazgatási rendszer különböző szintjeinek feladat- és hatáskörének megismerése, az önkormányzatok működése, az államigazgatási szervek és önkormányzatok együttműködése. A központi és az önkormányzati közoktatás irányítás kapcsolatrendszere. Oktatásjog, fogalmak, értelmezések, alkalmazások.	8–12
<i>A nevelési-oktatási intézmény, mint szervezet</i>	
Az iskola mint a környezetével szoros kölcsönhatásban álló rendszer. Szervezeti modellek, dimenziók, szervezeti kultúra. A stratégiaalkotás és a szervezeti struktúra összekapcsolása; struktúra, célok, folyamatok, szervezeti szabályozás. A szervezetfejlesztés mint változási folyamat. Iskolafejlesztés, innováció, hazai és nemzetközi tendenciák. Uniók programok és a hazai fejlesztési politika. Hatékony intézményvezetés, vezetélméleti ismeretek, kompetenciák a vezetésben, stratégiai célok és a vezető tevékenységének kapcsolatai. A személyes hatékonyság fejlesztése (kommunikáció, együttműködés, konfliktuskezelés stb.) Modern infokommunikációs eszközök és rendszerek alkalmazása a vezetésben. Az intézményvezetés jogszabályi környezete.	13–17
<i>Az intézmény és környezete</i>	
Feladatellátás, hatáskörök és jogosultságok a közoktatás irányítási szintjein. Önkormányzati irányítás: jogok, feladatok, felelősség. Az ÖMIP szerepe az irányításban. Kapcsolatok és együttműködés ágazaton belül és ágazatok között. Partnerkapcsolatok, a kapcsolattartás formái, partneri igények és elégedettség, minőség és intézményfejlesztés. Intézmény és környezete.	4–6
<i>A nevelési-oktatási intézmény hatékonysága</i>	
Az intézményi működés mérése és értékelés, a működés eredményessége, hatékonysága (külső és belső hatékonyság). Az intézmény belső értékelése, munkatársak és vezetők teljesítményének értékelése, az iskola klímája és hatása a működésre. Az iskolai vizsgálatok módszertana. A közoktatás eredményességének és hatékonyságának értelmezése, kapcsolata az intézményi szintű értékeléssel. A minőség értelmezése. A minőségbiztosítás alapfogalmai és technikái. Partneri igény és elégedettségmérések és az eredmények felhasználása a fejlesztésben.	5–7

<i>Az integráció és szegregáció kérdései</i>	
Oktatáspolitikai prioritások, a társadalmi esélyek és az oktatási rendszer. Integráció, szegregáció, esélyegyenlőség. Az intézményes nevelés makrotársadalmi és szervezeti szintű összefüggései. Az Európai Unió oktatásfejlesztési és esélyegyenlőségi politikája, ezek megjelenési formája a hazai fejlesztési programokban és az intézmények működésében. Esélyteremtés fenntartói szinten az oktatás segítségével. Oktatáspolitikai eszközök az irányítás szintjein az esélyegyenlőség, az integráció érdekében.	5–7
<i>A pedagógus a nevelési-oktatási intézmény szervezetében</i>	
Az intézmény vezetése, a hatásos cselekvést lehetővé tevő vezetői képességek, kompetenciák. A pedagógus mint vezető, a tanítási-tanulási folyamat tervezője, szervezője, irányítója és értékelője. A pedagógusok teljesítménye, munkájuk értékelése, fejlesztő támogatások a szervezetben. Az intrapszichés, az interperszonális és a szervezeti konfliktusok fogalma, ezek szituációs gyakorlatok során való elkülönítése. Konfliktuskezelési stratégiák, a megoldási módok sajátélményű meg tapasztalása. A vezető, tanácsadó, szakértő szerepe a konfliktusmegoldásban.	6–8
<i>Sajátos pedagógiai, pszichológiai ismereteket és módszereket igénylő személyek, illetve csoportok nevelése-oktatása</i>	
A szociálpszichológiai alapismeretek szerepe a nevelésben, különös tekintettel a sajátos bánásmódot igénylő személyek és csoportok esetében. Társas kapcsolatok és működtetésük, attribúciók, sztereotípiák, csoportközi konfliktusok, előítéletek. A sajátos nevelési igényű gyermekek és tanulók csoportja, jellemzői. Az együttnevelés szerepe a sajátos nevelési igényű gyermeke és fiatalok fejlesztésében. A sajátos nevelési igény mint jogi kategória. Integráció és a kisebbségek (nemzeti, etnikai). A lifelong learning mint cél az uniós és a hazai gyakorlatban az oktatási rendszerben.	5–7
Választható ismeretkörök: 55 kredit	
<i>Andragógiai ismeretek</i>	
A hallgatók megismerik a felnőttképzés elméleti alapjait, az andragógia más tudományokkal való kapcsolatát és viszonyát, továbbá a felnőttképzés történetének legfontosabb állomásait, a XX. századi intézményesülés okait és napjaink gyakorlatának legfontosabb jellemzőit. Fontos szerepe van a hazai és nemzetközi tudás-megközelítések, a felnőttképzés hazai gyakorlata jellemzői megismerésének.	4–8
<i>Felnőttképzés-metodika</i>	
A témakörhöz tartozik a felnőttképzés metodikájának legfontosabb módszereinek megismerésének a felnőttkori tanulás sajátosságaival, a felnőttoktatás hagyományos és korszerű módszereivel (távoktatás, e-tanulás). A tanulás értékelésének újabb kérdéseiben való tájékozottság, ezen belül is az előzetes tudás mérésének és beszámításának módszerei, továbbá a formális, a non-formális és az informális tanulás jellemzőinek elsajátítása.	4–8

<i>Reflektív pedagógia</i>	
A reflektív pedagógiai szemlélet elméleti alapvetésének megismerése, annak szellemében a pedagógiai folyamatok értelmezése, az ehhez szükséges megfigyelési szempontok és módszerek elsajátítása. A pedagógiai folyamatok, valamint saját mentori tevékenységük elemzésére és értékelésére szolgáló eljárások, módszerek, kommunikációs stratégiák elsajátítása és a gyakorlatban történő alkalmazása, továbbá új eljárások fejlesztése, kipróbálása, értékelése és szükség esetén a fejlesztés érdekében történő módosítása. A reflektív pedagógiai szemlélethez szorosan kötődő, a pedagógiai folyamatok megfigyelése és végzése közben megvalósítható kutatási módszerek céljának, főbb típusai jellemzőinek elsajátítása. Az osztálytermi kutatásban rejlő továbbképzési, önképzési hatások és azok a szakmai (ön)fejlesztésbe integrálásának lehetőségei, az osztálytermi kutatás tervezésének, előkészítésének, megvalósításának és értékelésének módszerei, az innovációmenedzselés technikái. A mentori gyakorlat során a reflektív pedagógiai szemléletet alkalmazása, a pedagógiai folyamatok annak szellemében való értelmezése, a képzés korábbi szakaszában megismert mentorálási formák és eljárások alkalmazása, a saját mentori tevékenységükre való reflektálás, illetve az abból levont következtetések alapján a saját gyakorlatukon változtatás elsajátítása.	17–23
<i>Tanácsadási elméletek és technikák</i>	
A tanácsadási technikák jellemzőinek, legfontosabb módszereinek és eszközeinek elsajátítása, azok alkotó alkalmazására a mentori tevékenység során. A pedagógusok egyéni tanulási folyamatának segítése, az egyéni tanulás személyre szabott támogatása.	8–12
<i>Moderátori ismeretek és technikák</i>	
A gyakorlat (tréning) során a hallgató megtanulja, hogyan lehet motiválni a pedagógusokat (kollégákat), továbbá, hogy a szervezetben a csoportok és az egyének közötti problémákat miként ismerje fel, és hogyan vegyen részt konstruktívan megoldásukban. A moderálás legfontosabb technikáinak és eszközeinek elsajátítása.	8–12
Mindösszesen	110

9. A záródolgozat kreditértéke: 10 kredit

Szeged, 2011. 01. 07.

Dr. Szabó Gábor
rektor